EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 2.6.2014
COM(2014) 312 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om medlemsstaternas genomförande av rambeslut 2008/675/RIF av den 24 juli 2008 om beaktande av fällande domar avkunnade i Europeiska unionens medlemsstater vid ett nytt brottmålsförfarande i en medlemsstat

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET om medlemsstaternas genomförande av rambeslut 2008/675/RIF av den 24 juli 2008 om beaktande av fällande domar avkunnade i Europeiska unionens medlemsstater vid ett nytt brottmålsförfarande i en medlemsstat

1. Inledning 1

1.1. Rambeslutets mål och räckvidd 3

1.2. Skydd av de grundläggande rättigheterna 4

1.3. Rambeslutets viktigaste delar 4

1.4. Läget när det gäller införlivandet av rambeslutet och konsekvenser av underlåtenhet att genomföra rambeslutet 5

2. Utvärdering av medlemsstaternas genomförande av rambeslutet 6

2.1. Preliminär granskning av inkommen genomförandelagstiftning 6

2.2. Utvärdering av vissa grundläggande bestämmelser i rambeslutet 6

2.2.1. Definition av fällande dom 6

2.2.2. Villkor för att utländska fällande domar ska kunna beaktas 7

2.2.3. Likvärdig rättslig verkan 8

2.2.3.1. Före rättegång 9

2.2.3.2. Under rättegång 9

2.2.3.3. Vid verkställighet av dom 10

2.2.4. Möjlighet att få tillräcklig information om tidigare fällande domar 10

3. Slutsatser 10

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om medlemsstaternas genomförande av rambeslut 2008/675/RIF av den 24 juli 2008 om beaktande av fällande domar avkunnade i Europeiska unionens medlemsstater vid ett nytt brottmålsförfarande i en medlemsstat

1. INLEDNING

1.1. Rambeslutets mål och räckvidd

I ett område med verklig rättvisa som baseras på ömsesidigt förtroende har Europeiska unionen vidtagit åtgärder för att se till att medborgarna är skyddade mot brott i hela unionen och att deras grundläggande rättigheter respekteras när de är involverade i brottmålsförfaranden, som offer eller som tilltalade.

I Europeiska unionen, där människor kan röra sig fritt och bosätta sig var de vill, är det en förutsättning för att skapa och utveckla ett europeiskt område med verklig rättvisa, och för att förebygga framtida brottslighet, att fällande domar mot personer som har avkunnats i en medlemsstat även beaktas i andra medlemsstater. Om samma person begår nya brott bör, med förbehåll för kravet på ett rättvist förfarande, denna beteendefaktor dessutom beaktas i det nya brottmålsförfarandet.

Det skulle främja en effektiv rättskipning i brottmål, och även skyddet av brottsoffer, inom Europeiska unionen om alla medlemsstater hade regler för att i alla skeden av brottsmålsförfaranden beakta om en person är en förstagångsförbrytare eller har dömts tidigare i en annan medlemsstat. Att kunna bedöma personens brottshistoria är en förutsättning för att det nya brottmålsförfarandet ska kunna genomföras på ett effektivt sätt och i synnerhet för att man ska kunna fatta väl underbyggda beslut om frihetsberövande före rättegång eller borgen, samt för att ha all information tillgänglig när dom avkunnas.

Det var mot denna bakgrund som rambeslut 2008/675/RIF av den 24 juli 2008 om beaktande av fällande domar avkunnade i Europeiska unionens medlemsstater vid ett nytt brottmålsförfarande i en medlemsstat antogs. Genom rambeslutet kan de rättsliga myndigheterna i en medlemsstat beakta slutliga brottmålsdomar som avkunnats av domstolar i andra medlemsstater. Det fastställs villkor för när dessa myndigheter ska beakta tidigare fällande brottmålsdomar som avkunnats i andra medlemsstater mot en person, men på andra grunder, vid ett brottmålsförfarande mot samma person. I samband med nya brottmålsförfaranden måste medlemsstaterna se till att tidigare fällande domar som avkunnats i en annan medlemsstat beaktas enligt samma regler som tidigare inhemska fällande domar.

Rambeslutet ersätter artikel 56 i den europeiska konventionen av den 28 maj 1970 om brottmålsdoms internationella rättsverkningar[1], när det gäller beaktandet av tidigare brottmålsdomar i medlemsstater som är parter i konventionen. Information

[1] http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?CL=ENG&CM=1&NT=070. Denna konvention har ratificerats av elva EU-medlemsstater: AT, BE, BG, CY, DK, EE, LT, LV, NL, RO och ES.

om tidigare fällande domar kan fås genom ett EU-system för utbyte av information ur kriminalregister (Ecris).[2]

I denna rapport görs en preliminär utvärdering av den nationella genomförandelagstiftning som redan har inkommit till kommissionen.

Fr.o.m. den 1 december 2014, då den femåriga övergångsperioden för Lissabonfördraget löper ut, kommer EU-domstolens rättsliga befogenheter och kommissionens rätt att inleda överträdelseförfaranden att gälla fullt ut beträffande unionslagstiftning som antogs före Lissabonfördraget inom området straffrättsligt och polisiärt samarbete.

1.2. Skydd av de grundläggande rättigheterna

I enlighet med artikel 1.2 och skäl 12 står detta rambeslut i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och rättsliga principer som erkänns i artikel 6 i fördraget om Europeiska unionen och som återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*).

I vissa medlemsstaters genomförandelagstiftning hänvisas det uttryckligen till att de grundläggande rättigheterna och rättsliga principerna i Europeiska unionens lagstiftning ska skyddas när tidigare fällande domar beaktas i samband med nya brottmålsförfaranden. I en del medlemsstater får en fällande dom inte beaktas i fall där det finns rimliga skäl att anta att detta skulle kränka fri- och rättigheterna för en person som är dömd i en annan medlemsstat. Alternativt har medlemsstaterna infört ett uttryckligt krav i genomförandelagstiftningen att en tidigare fällande dom ska stå i överensstämmelse med rätten till en opartisk domstol inom ramen för artikel 6 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna (ECHR) (AT, DE, PL).

1.3. Rambeslutets viktigaste delar

Syftet med rambeslutet är att se till att inhemska fällande domar och domar som har avkunnats i andra medlemsstater får liknande rättslig verkan. I artikel 2 i rambeslutet definieras en fällande dom som ”alla lagakraftvunna beslut av domstolar som handlägger brottmål varigenom en person konstateras skyldig till ett brott”.

Artikel 3 är en central bestämmelse i rambeslutet. Denna artikel bygger på principen om domars likställdhet och föreskriver principen om att utländska och inhemska fällande domar ska ha samma rättsliga verkan (principen om likvärdighet) enligt nationell lagstiftning.

Det innebär att det finns en skyldighet att beakta utländska fällande domar i enlighet med nationell lagstiftning (medlemsstaternas enda skyldighet är att beakta utländska fällande domar på samma sätt som de skulle beakta inhemska fällande domar).

---

[2] Rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:093:0023:0032:SV:PDF.
Rådets beslut 2009/316/RIF av den 6 april 2009 om inrättande av det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister (Ecris) i enlighet med artikel 11 i rambeslut 2009/315/RIF: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:093:0033:0048:SV:PDF.

Tidigare fällande domar ska beaktas före och under rättegång, samt när den fällande domen verkställs (artikel 3.2). Vederbörlig hänsyn ska tas till tidigare fällande domar, särskilt med avseende på gällande processregler rörande

tillfälligt frihetsberövande,

kvalifikationen av gärningen,

påföljdens natur och stränghet,

verkställandet av beslutet.

Att tidigare fällande domar beaktas i samband med ett nytt brottmålsförfarande i en annan medlemsstat får inte inkräkta på de tidigare fällande domarna, återkalla dem eller ta upp dem till omprövning. När det gäller avkunnandet av dom i samband med nya brottmålsförfaranden förutses i rambeslutet undantag till den allmänna regeln.

Om det brott för vilket det nya förfarandet genomförs har begåtts innan en tidigare fällande dom har avkunnats eller till fullo verkställts behöver medlemsstaterna enligt rambeslutet inte tillämpa sina nationella regler för fastställande av domar, om tillämpningen av dessa regler på utländska fällande domar skulle begränsa domaren vid fastställandet av domen.

Skäl 8–9, vilka ska läsas tillsammans med artikel 3.5 i rambeslutet, ger även viss vägledning i detta avseende genom att understryka att straffnivån måste stå i proportion till gärningsmannens personliga omständigheter. Ingen av medlemsstaternas genomförandeåtgärder hänvisar, intressant nog, till skäl 8, där det sägs att om det under ett brottmålsförfarande i en medlemsstat framkommer uppgifter om en tidigare fällande dom som avkunnats i en annan medlemsstat bör det så långt som möjligt undvikas att den berörda personen behandlas mindre gynnsamt än om den tidigare fällande domen hade varit en inhemsk fällande dom.

Artikel 3.1–3.2 behandlar de allmänna straffrättsliga principer och förfaranden som föreskrivs i t.ex. straffprocesslagar om beaktande i samband med nya brottmålsförfaranden av fällande domar som avkunnats i en annan medlemsstat. Genomförandet av artikel 3.4–3.5 måste bedömas mot bakgrund av nationella straffrättsliga principer och förfaranden som särskilt rör avkunnandet av domar (t.ex. aggregerade domar).

1.4. Läget när det gäller införlivandet av rambeslutet och konsekvenser av underlåtenhet att genomföra rambeslutet

När denna rapport sammanställdes hade följande 22 medlemsstater anmält sina nationella lagar om införlivande till kommissionen: **AT**, **BG**, **CY**, **CZ**, **DE**, **DK**, **EE**, **EL**, **FI**, **FR**, **HU**, **HR**, **IE**, **LU**, **LV**, **NL**, **PL**, **RO**, **SE**, **SI**, **SK** och **UK**.

Mer än tre år efter det att tidsfristen för genomförandet löpt ut har följande sex medlemsstater ännu inte anmält bestämmelser genom vilka skyldigheterna i rambeslutet införlivas: **BE**, **ES**, **IT**, **LT**, **MT** och **PT**.

Fyra medlemsstater informerade kommissionen om att de höll på att utarbeta relevanta bestämmelser om införlivande på nationell nivå (**BE**, **ES**, **LT**, **MT**). Ingen av dessa medlemsstater hade dock antagit bestämmelserna eller underrättat kommissionen före april 2014.

I bilagan finns en tabell som visar läget när det gäller genomförandet av rambeslutet.

Rambeslut måste genomföras av medlemsstaterna på samma sätt som övriga delar av EU:s regelverk. Ett rambeslut är till sin natur bindande för medlemsstaterna när det gäller det resultat som man vill nå, men de nationella myndigheterna kan själva välja på vilket sätt de vill genomföra beslutet. Ett rambeslut får inga direkta verkningar. Principen om konform tolkning gäller dock för rambeslut som antas enligt avdelning VI i det tidigare fördraget om Europeiska unionen.

Även om en medlemsstats underlåtenhet att genomföra rambeslutet inte får några direkta konsekvenser för övriga medlemsstater är det av rättviseskäl viktigt att en domstol i en medlemsstat kan beakta slutliga brottmålsdomar som avkunnats av domstolar i andra medlemsstater. Detta underlättas genom Ecris, som är ett decentraliserat it-system som möjliggör spridning av information om fällande domar som avkunnats mot medlemsstaters medborgare i andra medlemsstater. Det är viktigt för det europeiska området med rättvisa att principen om likvärdighet tillämpas korrekt och att den rättsliga verkan av utländska fällande domar av princip är likvärdig med den rättsliga verkan av inhemska fällande domar.

2. UTVÄRDERING AV MEDLEMSSTATERNAS GENOMFÖRANDE AV RAMBESLUTET

2.1. Preliminär granskning av inkommen genomförandelagstiftning

I denna rapport görs en bedömning av i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit nödvändiga åtgärder för att följa rambeslutet. För att bedöma i vilken mån denna rättsakt har införlivats med den nationella straffrätten fokuserar kommissionen särskilt på skyldigheterna enligt artikel 3, dvs. att principen om likvärdighet verkligen har införts och att det nationella straffrättsliga systemet tillerkänner utländska tidigare fällande domar en rättslig verkan som är likvärdig med den rättsliga verkan som inhemska fällande domar har enligt nationell lag.

Medlemsstaterna har i regel valt ungefär samma metod för att införliva rambeslutet i sin nationella lagstiftning och straffrätt. De flesta medlemsstater behövde bara ändra sin lagstiftning beträffande denna fråga, men ett fåtal medlemsstater antog separat genomförandelagstiftning.

Genomförandet av rambeslutet försvåras av att sex medlemsstater ännu inte har uppfyllt sin skyldighet enligt rambeslutet.

2.2. Utvärdering av vissa grundläggande bestämmelser i rambeslutet

2.2.1. Definition av fällande dom

Alla medlemsstater har inte formellt införlivat definitionen av en fällande dom som ”alla lagakraftvunna beslut av domstolar som handlägger brottmål varigenom en person konstateras skyldig till ett brott”. Flera medlemsstater har inte uttryckligen definierat vad som ska betraktas som en fällande dom vid tillämpningen av rambeslutet (AT, BG, DK, EL, FR, IE, LU, LV, RO, SE, SI, SK och UK). Dessa medlemsstater utgår emellertid från de allmänna principerna och definitionerna i sin straffrätt. LV och RO hänvisade till exempel bara till ”återfallsförbrytare” i stället för att uttryckligen definiera tidigare fällande domar.

Om definitionen av ”tidigare fällande dom” används på fel sätt kan det leda till skillnader i rambeslutets räckvidd – dvs. att det ska gälla lagakraftvunna beslut – och därmed till rättsosäkerhet för enskilda. Rambeslutets krav om att bara ”lagakraftvunna” beslut ska beaktas bör även ses mot bakgrund av de processrättsliga garantierna för misstänkta och åtalade personer i brottmålsförfaranden inom unionen. Genom att begränsa rambeslutets räckvidd till lagakraftvunna beslut respekteras och stöds principen om oskuldspresumtion, som är central för att skydda grundläggande processrättigheter i brottmålsförfaranden.

I FI och UK nämns uttryckligen fängelsestraff, samhällstjänst, böter eller likvärdiga påföljder i lagstiftningen som beslut vilka ska anses utgöra villkor ”för när en tidigare fällande brottmålsdom [...] ska beaktas”.

DK, FI, HR, LU, LV, SE och SI har inte fastställt några ytterligare krav för när tidigare fällande domar ska beaktas. I dessa medlemsstater kan domstolarna helt enkelt fästa samma vikt vid fällande domar som avkunnats i en annan medlemsstat som vid fällande domar som avkunnats i den egna staten (principen om domstolars handlingsutrymme). Detta tillvägagångssätt kan anses främja det ömsesidiga erkännandet, eftersom det visar en stark tilltro till andra medlemsstaters lagakraftvunna domar och kriminalregister.

2.2.2. Villkor för att utländska fällande domar ska kunna beaktas

I de flesta medlemsstater ställs ”dubbel straffbarhet” som villkor (i genomförandelagar och åtgärder) för att behöriga myndigheter ska kunna beakta tidigare fällande domar i enskilda mål (AT, BG, CZ, CY, EL, FR, HU, NL, PL, RO, SK och UK). Domstolarna kan alltså bara beakta tidigare fällande domar om de gäller gärningar som även är kriminaliserade i den egna medlemsstaten.

Villkoret om dubbel straffbarhet är tillåtet enligt rambeslutet, eftersom detta bara kräver att staterna ska ”beakta” fällande domar som avkunnats i en annan medlemsstat i samma utsträckning som nationella tidigare fällande domar, och tillerkänna dem ”likvärdig rättslig verkan”. Om en gärning som en tidigare fällande dom baseras på inte är kriminaliserad i en viss medlemsstat är det alltså omöjligt för domstolarna där att tillerkänna ”likvärdig rättslig verkan”, eftersom det inte skulle finnas några rättsliga verkningar alls om ärendet var inhemskt.[3]

I HU är lagstiftningen formulerad på ett lite annorlunda sätt i detta avseende: domar eller åtgärder som följer av en utländsk domstols beslut ”får inte strida mot ungersk lagstiftning”. I NL används formuleringen ”liknande brott”. Enligt den nederländska lagstiftningen kan ett liknande brott vara ett brott enligt utländsk lagstiftning ”som kan ha definierats på ett annat sätt, men som syftar till att skydda samma rättsliga intressen och därför tillhör samma brottskategori som det brott i Nederländerna som bestämmelsen om återfall i brott avser”. Vissa medlemsstater valde ett annat tillvägagångssätt baserat på rättslig kvalificering, bl.a. FR. I bedömningen av frågan om dubbel straffbarhet kvalificeras gärningen i förhållande till brott enligt fransk lagstiftning, och straffen mäts enligt motsvarande franska straffskala i fransk lagstiftning. I SK krävs dubbel straffbarhet eller att beslut av domstolar i andra medlemsstater i brottmål bara kan verkställas eller ha likvärdig

[3] Se även skäl 6 i rambeslutet.

rättslig verkan i Slovakien om detta föreskrivs i ett internationellt fördrag eller en internationell rättsakt.

Vissa medlemsstater har fastställt flera villkor som måste uppfyllas utöver kravet om dubbel straffbarhet. Ett exempel är villkoret att det, förutom kravet på dubbel straffbarhet, måste finnas tillräcklig information om den tidigare fällande domen (CY, PL).[4] I PL fastställs i den nationella lagstiftningen att en tidigare fällande dom inte kan beaktas om saken är föremål för en straffeftergiftsåtgärd som har samma verkan som amnesti eller benådning (PL).

SK tillägger att tidigare fällande domar även kan beaktas om staten är skyldig att göra detta enligt ett internationellt fördrag som den är part till. I IE måste tilltalade få möjlighet att erkänna eller förneka tidigare utländska (inhemska) fällande domar. När tidigare fällande domar används ”för något ändamål” i en rättegång måste de antingen styrkas med tillåtliga bevis eller uttryckligen godtas av svaranden.

I HU måste utländska fällande domar genomgå ett omfattande godkännandeförfarande innan de kan beaktas. Införlivandet av ytterligare krav för att beakta utländska fällande domar bör stå i proportion till rambeslutets mål.

2.2.3. Likvärdig rättslig verkan

Den rättsliga kontexten när det gäller denna del av rambeslutet behandlas i avsnitt 1.3 om rambeslutets viktigaste delar. Efterlevnaden av bestämmelsen om att den rättsliga verkan av tidigare utländska fällande domar ska vara likställd med den rättsliga verkan av tidigare nationella fällande domar, i enlighet med den nationella lagstiftningen, är, i bästa fall, ofullständig. Nio medlemsstater lämnar ingen fullständig information om efterlevnaden av denna bestämmelse. De anmälningar som har inkommit visar att nio medlemsstater har fokuserat på tillämpningen av principen om likvärdighet (artikel 3.1), men de har inte lämnat några närmare upplysningar om vilken typ av rättsliga verkningar som utländska tidigare fällande domar tillerkänns och i vilket skede av förfarandet (före rättegång, under rättegång, i samband med domens verkställighet) dessa effekter beaktas i deras nationella straffrättsliga system (artikel 3.2): BG, CZ, EE, HU, FR, LU, PL, RO och SK.

Information om de nationella rättssystemen och de följder som tillerkänns tidigare fällande domar bör vara tillgänglig för alla medlemsstater och i synnerhet tilltalade för att stärka rättssäkerhetsprincipen och det ömsesidiga förtroendet.

Enligt denna preliminära bedömning behandlade anmälningarna om genomförandet av detta rambeslut från följande 13 medlemsstater alla viktiga delar i rambeslutet (t.ex. principen om likvärdighet och rättslig verkan): AT, CY, DE, DK, FI, EL, HR, IE, LV, NL, SE, SI och UK.

[4] I CY anges i lagstiftningen vad som betraktas som ”tillräcklig information”, t.ex. den dömdes fullständiga namn, födelsedatum och födelseort, datum för domen, namn på domstolen och datum då domen vann laga kraft, information om det brott som domen avser och exakt tidpunkt för brottet, brottets beteckning eller juridiska definition och hänvisningar till de rättsbestämmelser som tillämpats, information om den fällande domens innehåll och i synnerhet om brottet, eventuella ytterligare påföljder, skyddsåtgärder och senare beslut om ändring av domens verkställighet.

2.2.3.1. Före rättegång

I vissa medlemsstater kan tidigare fällande domar beaktas redan före rättegångsskedet i brottmålsförfaranden. I HR kan uppgifter i kriminalregister och andra uppgifter om fällande domar i brottmål betraktas som de senaste bevisen när en tilltalad börjar utredas efter avslutad bevisupptagning. Enligt lagstiftningen i SE är tidigare kriminalitet en viktig faktor i beslut om personundersökning.

EL uppgav att domstolsbeslut beaktas i alla skeden av brottmålsförfaranden, oavsett om det är ett grekiskt domstolsbeslut eller ett utländskt domstolsbeslut, bl.a. för att avgöra om det handlar om en återfallsförbrytare.

I vissa medlemsstater kan en tidigare fällande dom påverka beslutet om frihetsberövande före rättegång. Det kan vara en faktor i domstolens beslut att neka borgen om den tilltalade åtalas för ett allvarligt brott (IE) eller beslut om frihetsberövande före rättegång om den misstänkte har varit föremål för en fällande dom på senare år (AT, EL, NL, SE). En annan möjlighet är att tidigare fällande domar beaktas i brottmålsförfaranden inom ramen för opportunitetsprincipen.[5] (SE, SI)

Kommissionen anser att när medlemsstater beaktar tidigare fällande domar som en faktor i beslut om frihetsberövande före rättegång bör kopplingen mellan villkoren i rambeslutet och villkoren i nationell lagstiftning som tillämpas i sådana beslut om frihetsberövande före rättegång strängt bedömas mot bakgrund av Europarådets relevanta rekommendationer[6] och rättspraxis från Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna. Skälen bakom ett beslut om frihetsberövande före rättegång bör tydligt påvisas ha anknytning till det aktuella fallet och får inte enbart bygga på att personen har dömts tidigare.

2.2.3.2. Under rättegång

I många medlemsstater beaktas tidigare fällande domar i beslutet om påföljdens/domens natur, stränghet och omfattning (AT, CY, DE, DK, HR, HU, IE, LV, NL, SE, SI och UK), t.ex. som en avgörande faktor i beslutet om graden av skuld (HR), syftet med straffet (HR) eller huruvida det finns försvårande omständigheter (DK, LV, UK).

I SE kan en villkorlig dom inte utdömas om det har förekommit tidigare rättsliga förfaranden. Enligt lagstiftningen i DK och SE kan en tidigare fällande dom dessutom bara anses vara en försvårande omständighet om det brott som den fällande domen avsåg är relevant för det brott som för närvarande utreds. I lagstiftningen i SI sägs att domstolen i sin bedömning av straffnivån i synnerhet ska beakta om det tidigare brottet är av samma typ som det nya brottet, om motivet är detsamma bakom båda brotten, samt hur lång tid som har gått sedan den tidigare fällande domen delgavs, hänsköts eller preskriberades.

---

[5] Denna princip innebär att en offentlig åklagare efter en skönsmässig bedömning får bestämma om en utredning ska fortsätta eller om förfarandet ska avbrytas.

[6] Se även Europarådets resolution 65.11 (som antogs av ledamöterna den 9 april 1965): https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=582145&SecMode=1&DocId=626216&Usage=2.

Ibland tar medlemsstater hänsyn till hur lång tid som har gått sedan den tidigare fällande domen avkunnades, delgavs, hänsköts eller preskriberades (DK, NL, SE, SI). Tidigare fällande domar kan även beaktas när domstolar fattar beslut för att säkra den åtalades närvaro eller för att undanröja risken för upprepade brott, i synnerhet beslut om frihetsberövande eller andra åtgärder för att säkra den åtalades närvaro (SI).

En annan möjlighet är att en tidigare fällande dom påverkar den juridiska klassificeringen av gärningen i straffrätten (HU, NL, UK), t.ex. vid bedömningen av brottets svårighetsgrad (UK).

2.2.3.3. Vid verkställighet av dom

I vissa medlemsstater beaktas tidigare fällande domar i samband med att domen verkställs (DE, HR, NL och SE). Tidigare fällande domar kan t.ex. beaktas i beslut om skyddstillsyn (DE, SE) eller villkorlig frigivning (DE), eller när uppskov med domens eller fängelsestraffets verkställighet återkallas (AT, DE). I vissa länder ska domstolar även beakta tidigare fällande domar när de beslutar om den dömde ska placeras på en högsäkerhetsanstalt (SE) eller på en anstalt för svåra återfallsförbrytare (NL). Det påpekas ofta att domstolar ska återkalla uppskov med domars och fängelsestraffs verkställighet om en person begår brott under uppskovsfristen (DE, SE). I SE beaktas även tidigare fällande domar i beslut om omvandling av livstidsstraff till tidsbestämda straff.

2.2.4. Möjlighet att få tillräcklig information om tidigare fällande domar

En del medlemsstater informerade även kommissionen om inhemska rättsakter eller interna regler om organiseringen av deras kriminalregister (EE, HU och LV).

Bara två medlemsstater (EE, IE) hänvisade till utbytet av information från kriminalregister (Ecris). Detta kan bero på att Ecris-systemet ännu inte hade införts när rambeslutet antogs. Medlemsstaterna började använda Ecris i april 2012, och 25 medlemsstaters centrala myndigheter använder för närvarande Ecris för att utbyta information från kriminalregister. Ecris bidrar till att rambeslutet kan genomföras på ett bra sätt. I dagsläget är inte alla centrala myndigheter uppkopplade mot varandra.

3. SLUTSATSER

- I rambeslutet fastställs den överordnade principen om att utländska och inhemska fällande domar ska vara likvärdiga i samband med nya brottmålsförfaranden. Genom beslutet bekräftas principen att medlemsstaterna ska tillerkänna fällande domar som har avkunnats i andra medlemsstater samma rättsliga verkan som fällande domar som har avkunnats av deras egna domstolar enligt deras nationella lagstiftning, vare sig denna verkan enbart betraktas som en omständighet bland andra eller får rättsliga verkningar enligt inhemsk rätt, processrätt eller materiell rätt. I skäl 5 i rambeslutet sägs att ”([d]etta rambeslut syftar emellertid inte till att harmonisera de verkningar som olika medlemsstaters lagstiftning tillmäter tidigare fällande domar, och skyldigheten att beakta tidigare fällande domar som har avkunnats i andra

medlemsstater finns endast i den mån tidigare inhemska fällande domar beaktas enligt nationell lagstiftning”.

Rambeslutet bidrar på ett betydelsefullt sätt till att främja ömsesidigt förtroende för strafflagar och domstolsbeslut i det europeiska området med rättvisa, eftersom det uppmuntrar en rättskultur där tidigare fällande domar som avkunnats i andra medlemsstater principiellt ska beaktas.

- De ansträngningar som har gjorts av de 22 medlemsstater som har införlivat rambeslutet värdesätts, men efterlevnaden av rambeslutets bokstav och mening varierar betydligt. De nationella genomförandebestämmelser som inkommit från följande 13 medlemsstater förefaller överlag vara tillfredsställande: AT, CY, DE, DK, EL, FI, HR, IE, LV, NL, SE, SI och UK.
- De övriga nio medlemsstater som har underrättat kommissionen lämnade ingen fullständig information om hur bestämmelsen om tidigare utländska fällande domars rättsliga verkan har införlivats i deras straffrättsliga system. Det är inte möjligt att bedöma om dessa medlemsstater har uppfyllt sin skyldighet på denna punkt.
- Att rambeslutet inte har införlivats eller bara har införlivats delvis och ofullständigt utgör ett hinder för ett effektivt fungerande europeiskt område med rättvisa. Det kan dessutom undergräva de rättmätiga förväntningarna hos EU-medborgarna, som därmed inte gynnas av denna rättsakt som har till syfte att minska återfall i brottslighet.
- Att genomförandet försenats är beklagligt, eftersom rambeslutet har potential att effektivisera rättskipningen i brottmål genom att införa rättsliga verktyg som gör det möjligt att bedöma förövarens förflutna och därmed skydda brottsoffer.
- Kommissionen kommer att fortsätta att noga övervaka medlemsstaternas uppfyllande av kraven i rambeslutet. Kommissionen kommer i synnerhet att granska om medlemsstaterna tillämpar principen om likvärdighet och att den rättsliga verkan av utländska fällande domar principiellt är likvärdig med den rättsliga verkan som inhemska fällande domar har enligt medlemsstatens straffrättsliga system.
- Det är av största vikt att alla medlemsstater beaktar denna rapport och att de lämnar all övrig relevant information till kommissionen som krävs för att de ska fullgöra sina skyldigheter enligt fördraget. Kommissionen uppmanar dessutom de medlemsstater som har meddelat att de håller på att utarbeta relevant lagstiftning att snarast möjligt anta rättsakterna och underrätta kommissionen om dessa nationella åtgärder. Kommissionen uppmanar alla medlemsstater som ännu inte har gjort detta att skyndsamt vidta åtgärder för att genomföra rambeslutet fullt ut. Kommissionen uppmanar dessutom de medlemsstater som har införlivat rambeslutet på ett felaktigt sätt att se över och anpassa sin nationella genomförandelagstiftning till rambeslutets bestämmelser.